

Predmet C-106/24**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

8. veljače 2024.

Sud koji je uputio zahtjev:

Hof van Cassatie (Kasacijski sud, Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

25. siječnja 2024.

Tužitelj:

OV

Tuženik:

WEAREONE.WORLD BV

Predmet glavnog postupka

Glavni postupak odnosi se na navodnu povredu autorskih prava na djelima koja je tužitelj s boravištem u Nizozemskoj stvorio u okviru naloga za jedno belgijsko društvo. Riječ je, među ostalim, o tome treba li primijeniti nizozemsko ili belgijsko pravo kako bi se utvrdilo kome pripadaju autorska prava.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Ovaj zahtjev za prethodnu odluku upućen na temelju članka 267. UFEU-a odnosi se na pojam „ugovorne obveze” u smislu Rimske konvencije o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (u daljnjem tekstu: Rimska konvencija) i Uredbe (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze, koja je na snazi od kraja 2009. (u daljnjem tekstu: Uredba Rim I). Sud koji je uputio zahtjev pita primjenjuju li se ta konvencija i uredba kako bi se utvrdilo pravo koje vrijedi za određivanje nositelja autorskog prava na djelu koje je stvoreno radi izvršavanja ugovora o nalogu.

Prethodno pitanje

Treba li članak 1. stavak 1. Rimske konvencije i članak 1. stavak 1. Uredbe Rim I tumačiti na način da je pitanje o nositelju autorskog prava na djelu koje je stvoreno radi ispunjenja obveze iz ugovora o radu ili nalogu, odnosno pitanje o tome tko je izvorni nositelj prava, kao i o tome može li se to pravo i u kojem opsegu prenijeti na pravnog sljednika, obuhvaćeno pojmom „ugovorne obveze”?

Navedene odredbe prava Unije

Konvencija o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze otvorena za potpisivanje u Rimu 19. lipnja 1980. (80/934/EEZ) (SL 1980., L 266, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 13., str. 7.)

Uredba (EZ) br. 593/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obveze (Rim I) (SL 2008., L 177, str. 6.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 6., str. 109. te ispravci SL 2015., L 66, str. 22. i SL 2019., L 149, str. 85.)

Navedeni nacionalni propisi*Belgijsko pravo*

Wetboek van economisch recht (Zakonik o gospodarskom pravu), članak XI.165 stavak 2.

Wet van 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht (Zakon od 16. srpnja 2004. o uvođenju Zakonika o međunarodnom privatnom pravu, u daljnjem tekstu: WIPR), članci 2. i 93.

Nizozemsko pravo

Auteurswet 1912 (Zakon o autorskom pravu iz 1912.), članak 8.

Sažet prikaz činjenica i glavnog postupka

- 1 Tužitelj iz glavnog postupka s boravištem u Nizozemskoj od 2009. svake je godine stvarao djela, kao što su logotipi, glavne pozornice i festivalska dekoracija, za tuženika, belgijsko društvo koje organizira, među ostalim, festival *Tomorrowland*. Tužitelj je to radio radi izvršavanja usmeno sklopljenih ugovora o nalogu.
- 2 Tuženik je 2017. prekinuo suradnju nakon spora o autorskim pravima na djelima. Ta autorska prava sadržavaju imovinska prava (među ostalim, pravo na iskorištavanje djela i da se ono u tu svrhu, primjerice, umnožava i distribuirati) i moralna prava autora (kao što je pravo na označavanje imena). Tužitelj je zbog

povrede obiju vrsta autorskih prava pred Ondernemingsrechtbankom Antwerpen (Sud za trgovačka društva u Antwerpenu, Belgija) zahtijevao naknadu štete u iznosu od 2 200 000 eura odnosno 225 000 eura.

- 3 Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Sud za trgovačka društva u Antwerpenu) odlučio je na temelju belgijskog prava da su imovinska prava na djelima prenesena na tuženika u skladu s belgijskim pravom, a tužitelj nije dokazao da ima moralna prava autora.
- 4 Hof van Beroep Antwerpen (Žalbeni sud u Antwerpenu, Belgija) utvrdio je u žalbenom postupku da nositelja autorskog prava treba odrediti u skladu s Rimskom konvencijom i Uredbom Rim I. Iz članka 4. stavaka 1. i 2. Rimske konvencije i članka 4. stavka 1. točke (b) Uredbe Rim I proizlazi da se primjenjuje nizozemsko pravo, konkretno članak 8. (nizozemskog) Zakona o autorskom pravu. U skladu s tim člankom stvarateljem djela smatra se, među ostalim, društvo koje „objavljuje to djelo kao da pripada njemu”. Stoga se tom odredbom predviđa „fiktivno svojstvo stvaratelja” od trenutka stvaranja djela. Zbog toga bi tuženika trebalo smatrati fiktivnim stvarateljem djela i stoga mu pripadaju s time povezana imovinska prava. Osim toga, tim člankom 8. nizozemskog Zakona o autorskom pravu isključuje se i mogućnost tužiteljeva pozivanja na moralna prava autora.
- 5 Tužitelj je nakon toga podnio žalbu u kasacijskom postupku sudu koji je uputio zahtjev.

Ključni argumenti stranaka glavnog postupka

- 6 Tužitelj naglašava da se i Rimskom konvencijom i Uredbom Rim I u biti utvrđuje da se one primjenjuju na „ugovorne obveze” u situacijama kada postoji sukob zakona. Međutim, tužitelj smatra da su način nastanka, postojanje, vrsta, sadržaj, raspoloživost, prenosivost i prestanak prava intelektualnog vlasništva uređeni stvarnopravnim aspektima tih prava, a ne ugovornim obvezama koje nastaju u pogledu tih prava. U okviru tih stvarnopravnih aspekata mjerodavno pravo određuje se belgijskim WIPR-om, a ne Rimskom konvencijom odnosno Uredbom Rim I.
- 7 Tužitelj upućuje na članak 93. stavak 1. WIPR-a, u skladu s kojim se prava intelektualnog vlasništva uređuju pravom države za čije se područje traži zaštita vlasništva. Osim toga, poziva se na članak 94. stavak 1. WIPR-a. U skladu s tim člankom za postojanje prava intelektualnog vlasništva, kao i za pitanje o nositeljima tih prava, odlučujuće je pravo koje se određuje na temelju tog zakona. Tužitelj je tražio zaštitu svojih autorskih prava u Belgiji (gdje se njima koristilo na festivalima), zbog čega smatra da se primjenjuje belgijsko pravo. Budući da je Hof van Beroep Antwerpen (Žalbeni sud u Antwerpenu) odlučio da treba primijeniti nizozemsko autorsko pravo, tužitelj ističe da je Hof van Beroep Antwerpen (Žalbeni sud u Antwerpenu), među ostalim, povrijedio članak 93. stavak 1. i članak 94. stavak 1. WIPR-a.

- 8 U pogledu moralnih prava autora tužitelj osobito tvrdi da ona u skladu s belgijskim autorskim pravom nisu prenosiva (članak XI.165 stavak 2. Zakonika o gospodarskom pravu). Stoga on iz belgijskog prava izvodi neprenosivo moralno pravo autora. Slijedom toga, utvrđenjem prema kojem tužitelju u skladu s člankom 8. nizozemskog Zakona o autorskom pravu ne pripadaju moralna prava autora Hof van Beroep Antwerpen (Žalbeni sud u Antwerpenu) povrijedio je predmetno belgijsko pravo.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 9 Sud koji je uputio zahtjev podsjeća na ustaljenu sudsku praksu Suda Europske unije u pogledu pojma „ugovorne obveze” u smislu članka 1. stavka 1. Rimske konvencije i članka 1. stavka 1. Uredbe Rim I. Prema toj sudskoj praksi navedeni se pojam mora tumačiti na autonoman način, pozivajući se ponajprije na strukturu i cilj Rimske konvencije i Uredbe Rim I (presuda od 21. siječnja 2016., *Ergo Insurance*, C-359/14 i C-475/14, EU:C:2016:40, t. 43., vidjeti po analogiji presudu od 24. studenoga 2020., *Wikingerhof*, C-59/19, EU:C:2020:950, t. 25.).
- 10 U pogledu strukture i cilja Rimske konvencije upućuje se na izvješće koje se odnosi na Rimsku konvenciju, koje su sastavili M. Guiliano i P. Lagarde (SL 1980., C 282, str. 1.) i u kojem se u pogledu članka 1. stavka 1. Rimske konvencije navodi sljedeće: „Prije svega, naravno da područje stvarnih prava i prava intelektualnog vlasništva nije obuhvaćeno tim odredbama jer se Konvencija odnosi samo na pravo koje se primjenjuje na ugovorne obveze. To je pojašnjenje izričito preuzeto u jednom članku izvornog preliminarnog nacrtu. Međutim, skupina je smatrala suvišnim ponoviti to pojašnjenje u predmetnom tekstu, tim više što bi u tom slučaju bilo potrebno istaknuti razlike koje postoje između različitih pravnih poredaka država članica Zajednice”.
- 11 U pogledu Uredbe Rim I sud koji je uputio zahtjev navodi napomene European Max-Planck Groupa for Conflict of Laws in Intellectual Property od 4. siječnja 2007. o prijedlogu te uredbe [*Comments on the European Commission’s Proposal for a Regulation on the Law Applicable to Contractual Obligations („Rome I”) of December 15, 2005 and the European Parliament Committee on Legal Affairs’ Draft Report on the Proposal of August 22, 2006*]. U tim se napomenama navodi da stvari koje se odnose na samo pravo intelektualnog vlasništva, ali koje su usko povezane s ugovorom o tom pravu, kao što su prenosivost prava, uvjeti pod kojima se može dozvoliti prijenos ili izdati licencija odnosno pitanje može li se na prijenos ili licenciju pozvati u odnosu na treće osobe, nisu uređeni pravom koje se primjenjuje na ugovor, nego pravom države za koju se traži zaštita.
- 12 Čini se da iz tih stajališta proizlazi da je pitanje o tome kome pripada autorsko pravo na djelu koje je stvoreno u okviru ugovora o nalogu, kao i pitanje prenosivosti tog prava, stvarnopravno pitanje koje nije obuhvaćeno ni materijalnim područjem primjene Rimske konvencije ni Uredbe Rim I.

- 13 Unatoč tomu, oko tog stajališta vodi se rasprava u različitim državama članicama. U pravnoj teoriji zastupa se i stajalište da je izvorni nositelj prava zbog uske povezanosti s ugovornom obvezom, radi čijeg je ispunjenja djelo stvoreno, određen upravo ugovorom. Stoga je pitanje o nositelju prava u okviru tog stajališta obuhvaćeno pojmom „ugovorna obveza” u smislu članka 1. stavka 1. Rimske konvencije i članka 1. stavka 1. Uredbe Rim I. S obzirom na tu raspravu sud koji je uputio zahtjev smatra da tumačenje članka 1. stavka 1. Rimske konvencije i članka 1. stavka 1. Uredbe Rim I nije toliko očito da ne ostavlja mjesta nikakvoj razumnoj sumnji, zbog čega upućuje prethodno pitanje.

RADNI DOKUMENT